

едно невръстно дете. Не спирам да се удивлявам на човешката природа, когато баба ми разказва колко песни, смях и лудории е преживяла. Много е важно как човек ще възприеме и преживее своята лична драма, когато се сблъска с нея. Колкото и да е голям проблемът, той си има и добрата страна и поука. В това отношение ромите са добри психолози, възприели тайните на природата – веселото сърце е лек за всяка болка и мъка. Не случайно в сърцето на ромската жена е музиката, песента и танцът.

Баба ми е казвала, че никое човешко страдание не изглежда добро за времето, в което е, но когато го погледнем от дистанцията на времето, ние ще открием смисъла му и това, че в крайна сметка то е за наше добро. Така например, когато тя е била по цял ден по къра с кравите, несъзнателно е изучавала природата. От ранна възраст баба е познавала всички ядливи и отровни гъби, всички използвани билки в местността, където живеела. Била е в юношеска възраст, когато е умеела да чете природата и явленията ѝ като отворена книга.

Все още не знам коя е била причината да се зароди в нея мисълта да учи – може би нейните връстници, които ходели на училище... а може би стремежът ѝ към знание е бил събуден от природата, която несъзнателно е изучавала. В семейството ѝ всички имали определени задължения – по-голямата сестра помагала в домакинството, по-големите братя били задомени, а помалките отивали ту за дърва с баща си, ту помагали на майка си. От цялото семейство единствено най-малкото дете – момиченце – ходело на училище. Когато баба изявила желание да учи и да посещава училището, баща ѝ категорично отказал и тя безпрекословно трябвало да се подчини на бащината си воля. Разбира се, този отказ не само не убил желанията ѝ за знания, но я мотивирал с въглен в ръка всеки ден тя да се упражнява да пише и чете.

Един от най-отрицателните показатели за ромския етнос е ниската образованост или липсата въобще на образованост – факт, който е характерен особено за жените. Повечето причини за този факт са липсата на възможност за образование, нестимулирането на детето от страна на родителите (самите те са необразовани), нередко са и случаите, когато майката и бащата спират момичето от училище, за да не бъде то откраднато за женене, обичай, който съществува и до днес – да се краде девойка за булка. Това е и следващото нещо, на което бих искала да се спра.